

Staten bør tage Alt op, som har Interesse for det Offentlige, men lade det Øvrige ligge og lade det blive de Privates Sag.

Thygeson: Der er et Punkt, som er blevet omtalt af de tre foregaaende ærede Talere, hvis Udtalelser jeg i Et og Alt kan tiltræde. Jeg mener nemlig ligesom de, at Lovudkastet har den Mangel, at det ikke har tænkt paa at komme til Hjælp med Statsbidrag i en Sag, hvortil der er knyttet saa store Interesser. Naar man vil tænke paa at opreise Dæmninger mod en Stormflod, maa man erindre, hvad den ærede sidste Taler omtalte, at Bandet ved den sidste Stormflod stod 12 Fod over almindeligt Vand, og da det almindelig antages, at en Dæmning for at kunne modstaa Bandet skal være 4 Fod høiere end dette, maa Dæmningerne altsaa opføres til en Høide af 16—17 Fod over dagligt Vand. Jeg tror, at det vil være let for Enhver at indse, at Opførelsen af et saadant Dige, dersom det skal have tyndelig Udstrækning, vil det være aldeles umuligt ved private Kræfter at faae iværksat. Vi have ogsaa i den Henseende Exempler fra Nibe Amt, som det ærede Medlem ligeoverfor mig (Riær) vistnok hender endnu bedre end jeg, navnlig paa Strækningen fra Bestervebsted nordpaa, hvor der i mange Aar har været Tale om at opreise et Dige imod Stormflod, efter som de Giendomme, der ligge indenfor, have en overordentlig stor Værdi; men trods den store Rigdom, der saaledes er i Gnen, have Beboerne dog ikke turdet gaa ind paa for egen Regning at opføre et Dige, idet Udgiften, saavidt jeg erindrer, er kalkuleret til omtrent 50 Rd. pr. Rd. Land for hver Godsiers Vedkommende. Disse Exempler tilligemed den Høide, jeg har anført, at Diget maatte have, tror jeg, indeholder tilstrækkelig Bevis for, at det er umuligt ved private Kræfter at udføre et saadant Arbejde, og jeg tiltræder derfor ganske de Udtalelser, som i den Henseende ere faldne. — Der er ogsaa et andet Punkt, jeg maa tillade mig at berøre. Spørgsmaalet er allerede reist af et andet æret Medlem, og det angaar Klitstrækningerne i det vestlige Sjælland. Jeg ser ikke rettere, end at efter § 1 vil hele Vestkysten af Sjælland lige fra Skagen og til Færø komme ind under denne Lov, idet samtlige kunstige saavel som naturlige Værn mod Havet skulle underkastes en Undersøgelse; men denne Undersøgelse anser jeg for aldeles umøndvendig for hele den paapegede Stræknings Vedkommende, idet jeg tror at kunne udtale, at der er Alt ordnet og udført af Sandflugtsvæsenet. Hvis man nu vil spørge, om der da virkelig paa disse Steder er et tilstrækkeligt Værn mod Havets Anfald, saa vil jeg dertil svare: Nei, det er det ikke, og det vil der aldrig kunne blive, hverken ved de naturlige dannede Klitter eller ved de kunstige Dæmninger, der paa mange Steder ere opførte; thi dels fylder Havet succesivt

bort af Klitterne, uden at man er i Stand til at udrette Noget derimod, og dels bestaa de maa Dæmninger, som opføres, kun af Sand, da der ikke findes noget som helst andet Materiale, og det vil derfor let indses, at de aldrig ville kunne modstaa Havets Indvirkning. Ganske vist er der ogsaa ikke saa faa større Dæmninger; der er f. Ex. fra Agger By til Agger Kanal en Dæmning af ca. 1,600 Alens Længde og omtrent 7 Alens Høide, men Alle ere enige om, at dersom der kommer en meget høi Stormflod, vil ogsaa den paa Grund af det uholdbare Materiale, hvoraf der er bygget, uden Tvivl gaa bort. Det Samme er Tilfældet paa det ligeoverfor liggende Thyborøn; der er der en meget betydelig Strækning lige ned til Harboøre, hvor der ikke kan tænkes opført noget bedre Værn, da der ikke eksisterer andet Materiale end Sand og Grus. Disse Dæmninger staa nu imidlertid foreløbig som Værn mod en almindelig Stormflod, og de have ogsaa hidtil viist sig tilstrækkelige; men, uagtet Staten har bidraget det Halve af Udgifterne til dem, saa er der ikke desto mindre Dnke om, at der kunde gives endnu et yderligere Bidrag til Værnet, og der er i den Henseende blevet fremsat en Bemærkning, som jeg synes har endda ikke saa lidt for sig — den kommer ikke fra mig selv, men andetsteds fra — den Bemærkning nemlig, at, naar man aarlig anvender mange Millioner til Forsvar mod Mennefsfjender, saa kunde man ogsaa anvende Noget paa Kyttforsvaret mod Havet. — Hvad Enkelthederne i Lovforslaget angaar, skal ogsaa jeg, ligesom den sidste ærede Taler, følge det givne Exempel og ikke omtale dem nærmere, da jeg tror, at man ellers let vilde komme ind paa altfor dybt gaende Betragtninger.

Slytte: Det gaar mig, som det er gaaet de andre ærede Medlemmer, der have havt Ordet, at ogsaa jeg har glædet mig ved, at der fremkom et Lovforslag angaaende denne Sag; men ved at gennemlæse det blev jeg rigtignok noget forstærket, da det jo helt igennem paalægger svære Byrder endog saa for dem, som have lidt overordentlig stor Skade ved Vandfloeden; thi dersom denne Lov skal gennemføres, uden at disse Folk faae Tilsgagn om Understøttelse, da maa de absolut gaa til Grunde, det er umuligt for dem at betale de Omkostninger, som denne Lov medfører. Jeg har havt den Ære her i Thinget at indbringe et Bønnskrift fra 300 Mænd, der vil blive forelagt det Udvalg, som jeg haaber vil blive nedsat, og deraf vil man se, at det vil være overordentlig skadeligt, dersom ikke Dæmningerne blive opførte i den Høide, som de Herrer have omtalt; thi man tør ellers ikke indlade sig paa indenfor Dæmningerne at gjenopføre de Bygninger, saavel Huse som Gaarde, som Vandfloeden har taget bort, og det maa dog være overordentlig vigtigt, at de Vedkommende med Sikkerhed kunne opføre disse Byg-